

	NAVN PROJEKTFORSLAG	Muligt projekt kan udføres af ekstern rådgiver	Muligt projekt kan udføres kommuner (sekretariaterne)	Baggrundsgruppens anbefaling til kystvandrådene	Bemærkning
1	Måling af vand- og næringsstoftransport til Thisted Bredning og den centrale del af Limfjorden og en hot spot analyse i deloplande				Projektet er i gang (fælles for de to kystvandråd i Limfjorden)
2	Reduktion af fosfortab		Nej	Sekretariatet for den centrale Limfjord fik accept til at afklare med AU om der er muligheder for et forsøgsprojekt indenfor de rammer som kystvandrådene arbejder efter	Kan være relevant som forsøgsprojekt. Især ift. Hjarbæk Fjord, hvor fosfor i perioder begrænser algevæksten. Umiddelbart vurderet er der behov for et projekt som omfatter praktisk dataindsamling over længere tid. Det passer dårligt med kystvandrådets tidsramme og et sådant projekt vil være omkostningstungt ift. den økonomi der er til rådighed til forsøgsprojekter. Evt. kan AU udarbejde et notat som følger op på det materiale om fosforvirkemidler, som blev lavet ifm. arbejdet i det gamle kystvandråd. Evt. kan kystvandrådene opfordre SGAV til at gennemføre et sådant projekt. SGAV kan også opfordres til at etablere en forsøgsordning, så stat og kommuner kan søge om midler til at måle måle P før og efter etablering af projekter, som kan påvirke P-udledningen.
3	Kortlægning af punktkildeudledninger fra industri i det åbne land	Kan evt. bidrage	Mest oplagt at Viborg Kommune selv laver projektbeskrivelse og står for udførelse. Ud over accept fra kystvandrådet forudsætter gennemførelse af et projekt, at der kan findes egnede husdyrbrug, som indvilliger i at deltage	Det anbefales, at der arbejdes videre med emnet, dog ikke som forsøgsprojekt. Mest hensigtsmæssigt at kommunerne undersøger emnet. OK at Viborg Kommune står for projektet.	Et projekt vil alene omfatte den centrale Limfjord. Projektet er nærmere beskrevet i et bilag, som eftersendes i uge 48.
4	Vådområdescreening			Anbefales ikke (er udført)	Er udført af Limfjordssekretariatet
5	Vådområders effekt som funktion af udtagning i oplandet		Nej	Anbefales ikke (da der allerede er et tilsvarende projekt i gang)	SGAV har oplyst til sekretariatet, at SGAV har igangsat et projekt (udføres af AU)
6	Forsøg med træplantning langs vandløb	Nej	Evt. et notat om administrativ praksis og udfordringer (som opfølgning på arbejdet i det gamle kystvandråd)	Anbefales ikke (da et projekt med udplantning af træer og monitorering tager adskillige år og dermed ikke kan udføres indenfor kystvandrådernes tidsramme)	Kystvandrådene kan (igen) opfordre SGAV til at igangsætte et forsøgsprojekt
7	Udbygget analyse af tidsforsinkelsen på effekt af kvælstofvirkemidler	Nej	Nej	Det anbefales, at der arbejdes videre med et forsøgsprojekt med GEUS og AU. Lægges sammen med projektforslag nr. 15 som beskriver samme problemstilling. Forslag til projektbeskrivelse, udarbejdet af GEUS, er vedlagt som bilag X. Det skal afklares om et projekt (ud over de to kystvandråd i Limfjorden) også kan omfatte kystvandrådet for Mariager Fjord	Sekretariatet har drøftet et muligt projekt med GEUS, som er interesseret i at udføre et projekt. GEUS har udarbejdet forslag til projektbeskrivelse (se vedhæftede)
8	Kortlægning og vurdering af store grundvandsindvindinger (både permanente og ifm anlægsprojekter (afværgeboringer)	Kan evt. bidrage	Mest oplagt at kommunerne selv laver projektbeskrivelse og indsamler data	Det anbefales at arbejde videre med emnet, dog ikke som forsøgsprojekt. I første omgang bør fokus være på at kortlægge omfang og mulige stofmængde. Der bør være fokus på store indvindinger over lang tid. Mest hensigtsmæssigt at kommunerne undersøger emnet. Viborg Kommune vil gerne stå for projektet.	Et projekt vil omfatte store grundvandsindvindinger ifm. sænkninger og anlægsprojekter. Nemt at afklare oppumpede mængder og stofmængder (hvor især P er relevant). Mere vanskeligt at beregne hvor meget indvindingerne bidrager med. Projektet er nærmere beskrevet i et bilag, som eftersendes i uge 48.
9	Anvendelse af urea til glatførebekæmpelse		Mest oplagt at kommunerne selv laver projektbeskrivelse og indsamler data	Det anbefales at arbejde videre med emnet, dog ikke som forsøgsprojekt. I første omgang bør fokus være på at kortlægge om der foregår et uhensigtsmæssigt forbrug af urea. Mest hensigtsmæssigt at kommunerne undersøger emnet. Viborg Kommune vil gerne stå for projektet.	Urea anvendes bl.a. til glatførebekæmpelse på områder, hvor der skal tages særlige forbehold i forhold til sårbart inventar og materiel. Urea har et højt indhold af kvælstof og kan medvirke til at belaste overflade- og grundvand. Projektet er nærmere beskrevet i et bilag, som eftersendes i uge 48.

					Økonomi indgår ikke i den indsendte projektbeskrivelse. Men det står klart, at den størrelse anlæg som er beskrevet, vil være meget dyrt i såvel anlæg som drift. Og finansieringen er uvis. Det er desuden tvivlsomt om der kan findes (og gives tilladelse til) så store arealer som beskrevet. Desuden vil der være tekniske udfordringer med vandflow, afgitring, årstidsvariation etc. OBS - baggrundsgruppen har behandlet en projektbeskrivelse som efterfølgende er suppleret ganske betydeligt. Det skal indgå i kystvandrådets overvejelser. Det fremsendte projektmateriale omfatter det supplerende materiale.
10	Landbaseret muslingeopdræt	Muligvis	Nej	Anbefales ikke (sandsynligvis ikke realisérbart og desuden meget dyrt og med lav omkostningseffektivitet)	
11	Etablering af stenrev i Lovns Bredning	Nej	Nej	Det beskrevne realiseringsprojet anbefales ikke. Måske kan stenrev indgå i et bredere projekt om marine virkemidler jævnfør pkt. 19.	Stenrev har sandsynligvis ingen betydende effekt på næringsstoffer eller på øvrige kvalitetselementer, som fjordens målsætning beror på. Projektet vil give noget (tiltrængt) fysisk variation til gavn for bl.a. fiskeyngel. Vandkvaliteten i Lovns Bredning giver vanskelige betingelser for makroalger. Projektet skal godkendes efter kystbeskyttelsesloven. Det kan evt. give udfordringer. Der ønskes alene hjælp til en teknisk forundersøgelse (øvrige udgifter afklares af Fjordklyngen). Projektet i sig selv vurderes ikke egnet i forsøgsprojektordningen. Stenrev kan evt. indgå i et projekt om marin naturgenopretning i Limfjorden (se pkt 19). I et bredere (biodiversitets)perspektiv er forslaget om etablering af stenrev interessant og kan muligvis fremmes i andet regi.
12	Samskabelse og dokumentation af arealomlægningsscenariet med udgangspunkt i lokal behovskortlægning	Nej	Nej	Interessant projekt. Anbefales dog ikke i kystvandrådsregi (pga. tidshorizont, mere landdistriktsudvikling end tiltag til forbedring af fjorden og usikkerhed om hvorvidt projektet kan opnå støtte)	I sekretariatets optik handler projektet mere om landdistriktsudvikling end om opgaven med at få en renere fjord. Men det er selvfølgelig vigtigt at have fokus på den lokale implementering af arealomlægningsprojekter. Sekretariatet vurderer, at det er usikkert om projektet vil blive vurderet udenfor de kriterier, som SGAV har opstillet for forsøgsprojekter. Der vil ikke være økonomi til projektet uden for forsøgsordningen.
13	Virksunddæmningens betydning for lagdeling af Hjarbæk Fjord ifm. saltholdigheden	Muligvis	Nej	Ikke anbefalet (ikke realistisk at lukke slusen mere og at gøre Hjarbæk Fjord til en fersk sø)	Nogenlunde samme emne/projektforslag blev også behandlet i det gamle kystvandråd. Uden af der var opbakning til at gå videre med at få undersøgt en ændret slusepraksis med mindre vandgennemstrømning. Tværtimod undersøger det nye kystvandråd om en ændret slusepraksis med mere vandgennemstrømning (genskabelse af naturlige vandstandsvariationer) vil have en gavnlig effekt på næringsstofomsætningen. Så det giver ikke så meget mening at undersøge det modsatte. Ift. slusens funktion som faunapassage for fisk vil indslusning af mindre vand fra Lovns Bredning sandsynligvis forringe passageforholdene (da slusen skal være mindre åben end i dag). Det bliver vanskeligt at opnå de nødvendige myndighedstilladelser hertil.
14	Fosfor – i relation til omregningsfaktorerne, samt øvrige og nye fosforvirkemidler		Nej	Overvejes (afventer udførelse af igangværende analyser for Thisted Bredning)	Kun relevant for Thisted Bredning. Her afventes resultater af arbejdet med igangværende analyser før det vurderes om der er noget som mangler at blive undersøgt.
15	Himmerland og Thy – undersøgelse af kvælstofforsinkelse	Nej	Nej	Det anbefales, at der arbejdes videre med et forsøgsprojekt med GEUS og AU. Lægges sammen med projektforslag nr. 7 som beskriver samme problemstilling. Forslag til projektbeskrivelse, udarbejdet af GEUS, er vedlagt som bilag 5. Det skal afklares om et projekt (ud over de to kystvandråd i Limfjorden) også kan omfatte kystvandrådet for Mariager Fjord	Sekretariatet har drøftet et muligt projekt med GEUS, som er interesseret i at udføre et projekt. GEUS har udarbejdet forslag til projektbeskrivelse (se vedhæftede)

16	Analyse og screening af mulighederne for anvendelse af minivådområder og ”små” vådområder / fast track vådområder ifm. høj og god landbrugsjord		Nej	Vigtigt emne. Flere screeninger anbefales ikke som forsøgsprojekt. Mere relevant med undersøgelse af konkrete mulige projektområder - det kan evt. foregå i regi af oplandskonsulenterne.	På grund af jordbundsforhold er minivådområder ikke egnede i oplandet til Hjarbæk Fjord og i større dele af oplandet til Skive Fjord, Lovns Bredning, Risgårde Bredning og Bjørnsholm Bugt. Virkemidlet er mere egnet i oplandet til Thisted Bredning. Der er allerede udført et udpegnings- og screeningsarbejde på området. Så det er ikke sandsynligt at endnu en screening vil give ny viden. I stedet kan peges på undersøgelser (inkl. jorbudsanalyser) af konkrete arealer, hvor der er interesse for at etablere minivådområder og ”små” vådområder / fast track vådområder. Der er afsat til midler til undersøgelser via oplandskonsulenterne.
17	Spildevand – analyse af punktkildeudledninger i relation til hotspot og tidslighed	Muligvis	Nej	Ikke anbefalet som forsøgsprojekt med konkrete målinger på grund af tid og økonomi. Men spildevand som emne bør behandles i begge kystvandråd, f.eks. under inddragelse af de kommunalt ejede spildevandsselskaber i oplandet	I forhold til indsatsbehovet fylder spildevandsudledningen ikke meget i Thisted Bredning eller den centrale Limfjord. Det ændrer ikke på at der er stort fokus på emnet. Et (forsøgs)projekt kan efterprøve om NPO-udledninger svarer til forventningerne (Q-måling og vandanalyser). Men det vil være begrænset hvad enkeltresultater kan bruges til. Og det vil være teknisk udfordrende og ret omkostningstungt, især ifm. overløb fra fælleskloak. Alternativt kan de lokale vandselskaber inddrages med henblik på at kvalificere emnet.
18	Analyse og overblik af tekniske anlægs påvirkning på miljøtilstanden	Muligvis	Muligvis	Ikke anbefalet (i fald det bør undersøges, bør det være for hele fjorden). Undersøgelser af broers effekt har ikke vist en betydende påvirkning	Indsender har uddybet, at der med tekniske anlæg menes større tekniske anlæg, og de aktiviteter knyttet hertil, der igennem tiden er etableret omkring Limfjorden. Det værende sig sluser, broer, havne, sejltrede, kystsikring m.m. Muligvis tænker Seges på en analyse for hele Limfjorden (inkl. Thyborøn Kanal, Oddesund og Aggersund). Hvis det er tilfældet er den lokale vinkel jo væk. Så det kan overvejes at at viderebringe forslaget til SGAV. I den centrale Limfjord er der kun 2 større tekniske anlæg. Virksundslusen og Skive Havn. Mulige effekter af slusen er/bliver grundigt undersøgt.
19	Marin naturgenopretning	Muligvis	Nej	Ikke umiddelbart anbefalet som forsøgsprojekt. Men perspektiverne for marin naturgenopretning i takt med at vandkvaliteten (forventeligt) bedres, er ikke uinteressant. Emnet bør undersøges for hele Limfjorden. Evt. med inddragelse af Center for Marin Naturgenopretning.	Det gamle kystvandråd for den centrale Limfjord har fået lavet et notat om marine virkemidler. Tilsvarende er kystvandrådet for Thisted Bredning i gang med samme øvelse. Det kan overvejes, om et muligt forsøgsprojekt kunne være et notat der (jævnfør projektforslag 11) også omfatter stenrev og biogene rev beskriver muligheder for marin naturgenopretning i Limfjorden . Vinklen i det nye notat kunne være hvad der vil være muligt at arbejde med når næringsstofbelastningen (forventeligt) falder de kommende år.
20	Rensning af vand fra Hjarbæk Fjord ifm. varmepumpeanlæg	Muligvis	Nej	Ikke anbefalet (lille effekt og ret lav omkostningseffektivitet)	Den umiddelbare vurdering er, at det er en dyr metode til at fjerne N og P. Og ift. indsatsbehovet er den potentielle reduktion lille.
21	Potentiale i kvælstofregulering via markregulering	Muligvis	Sekretariatet kan selv lave indledende beregninger der kan danne grundlag for en evt. videre analyse hos konsulent.	Det anbefaldes, at der arbejdes videre med emnet, dog ikke som forsøgsprojekt. Mest hensigtsmæssigt at kommunerne undersøger emnet.	Et projekt kan undersøge potentiale i kvælstofregulering via markregulering med baggrund i at det maksimale reguleringstryk (det såkaldte braklægningspunkt) er blevet fastlagt politisk til en vårbyg med efterafgrøde. Projektet er nærmere beskrevet i et bilag, som eftersendes i uge 48.
22	Grøn bioraffinering (omdannelse af græs, kløver el. lign. til proterin)	Muligvis	Muligvis	Ikke afklaret om det er noget der skal arbejdes videre med. I så fald skal der mere fokus på N-reduktionspotentialet.	Et indlæg om grøn bioraffinering, som er en del af markreguleringen, blev præsenteret af Erik Kolding, Skive Kommune, ved baggrundsgruppemødet den 10. november 2025